List 27. **NOVICE** Tečaj LX.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone in za četrt leta 1 krono 50 vin., — po pošti prejemane pa za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vin., za četrt leta 1 krona 80 vin. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 80 vin. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 16 vin., za dvakrat 24 vin., za trikrat 30 vin. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 4. julija 1902.

Politični oddelek.

Slovani v Cislitvanski.

Nemškim strankam v Cislitvanski se, kakor znano, ni posrečilo, pridobiti spoštovanje Slovanov, a še najmanj se jim je posrečilo, slovanske stranke politično organizovati. Slovani se niso mogli nikdar ogreti za ustavno življenje in državne naloge. Vzrok za te prikazni leži jasno kot na dlani. Ljudski sloji niso našli zanimanja za ustavo, katero izrabljajo le gotovi krogi, ki pa ne prinaša ljudstvu posebnih koristi ali olajšav; temu nasprotno so Slovani v nemških strankah opazili veliko število manjših narodnih strank, katerih želje so mejile le na en cilj: s pomočjo ustave in uprave vse Slovane storiti nacijonalno in politično mrtve.

Zakonodajstvo in uprava sta prenesli svoj delokrog na narodnostno polje in od zdaj je ostal narodnostni moment za cela desetletja bojni objekt strank. Nemške stranke lahko govore, ako povdarjajo, da so se potegovale za ustavno svobodo in svobodomiselnost, med tem, ko so Slovani skrbeli le za svojo narodnost in za svoje interese. Ne oziraje se na to, da je laž in da niso imele njihove, širšim slojem nerazumljive določbe, njihova, na posamezne kroge in posamezne pristaše omejena prostost za ustavni razvoj Slovanov nobene vrednosti, so nemške stranke stavile to ustavo in to svobodoumje v ospredje, ker sta jamčili za njihove narodnostne koristi. Dandanes jim je ista ustava, ista prostost in isto svobodoumje postranska stvar in oni ne morejo dovolj govoriti o narodnostnih pridobitvah.

Res, nemške stranke ne morejo Slovanom ničesar očitati, če zastavijo ti vse svoje moči v varstvo svojega jezika; oni so se branili, ko so Nemci že narodnostno napadali in so vrgli že jezikovno borbo v široke sloje. Že po tem ni težko soditi, koliko resnice tiči v trditvi, da imajo Slovani v Cislitvanski le smisla za narodnost in ne za ustavno prostost in parlamentarične uredbe. Zgodovina „manjvrednih“ slovanskih plemen najde v tem ne manj zadeto in dobro premišljeno definicijo, ako nemške stranke vprašujejo, kako visoka je kulturna stopnja, katero so Slovani prinesli v javno življenje.

Ako pa se gleda le na narodnost, je borba za jezik znamenje nižje kulture in politične nezmožnosti; pristaši nemških strank se postavijo lahko na najnižjo stopinjo, ker počenjanje „Schulvereina“ in demonstriranje z gibanjem „Proč od Rima“ sta znak, da niso v zvezi z nikakimi političnimi ideali in ustavnimi prostostmi na državnih tleh.

Če pomislimo, da take izgrede provzročajo elementi, katerim je jezik v državnih institucijah zagotovljen, potem se vprašamo po pravici, kakšen obseg mora zavzeti boj Slovanov za zagotovljenje svojega jezika, da odbije nemški naval.

Ljubezen do materinega jezika je vsakemu narodu lastna. Da, lahko se reče, da je višja izobrazba vzrok narodnostnim stremljenjem, ki pri surovih narodih celo nič ali v drugi obliki nastopijo.

Če hočemo preiskovati, koliko smisla za svobodo in pravico imajo Cislitvanski Slovani, se moramo ozreti po drugih pripomočkih.

No, teh nam ne manjka; na pr. upeljava parlamentarnega regima je našla pri Slovanih tisto razumevanje kakor pri Nemcih, čeprav ne tistih simpatij. Čehi na pr. so se ostro po robu postavili tej ustavni obliki; vzrok temu pa ni tičal v nižji kulturi, ne v nasprotovanju konstitucijonalizma v splošnem, temveč v opoziciji napram volilnemu redu, ki je bil izdelan na korist Nemcem, in je slovansko prebivalstvo ostalo poldrugo desetletje parlamentarnemu delovanju ob strani. Ravno to dejstvo pa, da ima tak narod toliko

politične discipline in je pripravljen, toliko žrtvovati, dokazuje, koliko kulturno stopinjo zavzema.

Nemške stranke naj poskusijo namesto državnozborske obstrukcije opozicijo s tem, da jih ne bode v državni zbor in potem bodo videle, koliko požrtvovalnosti bo to od njihove kulture zahtevalo. Slovani so ves ta dolgi čas delovali pri volitvah, na shodih, v društvih in časnikih. Bojevali so se z lastno močjo in stali so na lastnih nogah

Slovansko časopisje je izraslo iz naroda in je z njim združeno.

Nemško časopisje pa je izrodek raznih nemških strank, katerim je prišlo na pomoč še židovstvo. Vrh tega so nemške stranke podale roko še Mažarom in Italijanom, katere so podpirali proti Slovanom.

Na polju znanstva ni nemški živelj v Avstriji dospel visoko, ker mora dunajsko naučno ministrstvo iskati po vsem nemškem cesarstvu, da je v stanu popolniti vseučiliška mesta. Vse te prikazni govore jasno dovolj zoper one, ki nosijo v poštev duševno premoč Nemcev, ker dejstva govore nasprotno.

Nemške stranke stoje le za nemško državo ob Donavi na straži in s strahom gledajo, kako se Slovani pripravljajo, da v Cislitvaniji vzamejo v roke politično žezlo, ki jim pristoja. „Dom.“

Politični pregled.

Notranji položaj. — Sedaj je sicer čas počitnic, čas, v katerem navadno počiva vse politično delo, toda pri nas je letos drugače. Politični položaj je jako negotov in to vsled nasprotja mej Cislitvansko in mej nagodbo. To nasprotje se je tako poostrilo, da je prenehalo celo osebno občevanje mej Cislitvanskim ministrskim predsednikom Körberjem in mej ogrskim ministrskim predsednikom Szellom. Da, avstrijsko ministrstvo se je celo odločilo, naznaniti ogrski vladi, da hoče trgovinske pogodbe odpovedati, kar je Madjare silno razkačilo. Sedaj je cesar posegel vmes. V ponedeljek se je vršil na Dunaju kronski svet, kateremu je predsedoval cesar sam. Udeležila sta se ga ministrska predsednika Körber in Szell, mimo njiju pa tudi minister zunanjih del grof Goluchowski. Udeležba grofa Goluchowskega izpričuje, da se zadevi o nagodbi pripisuje največja važnost. Pozitivnega uspeha glede nagodbe pa to posvetovanje ni imelo. Zatrjuje se, da je imela seja samo informativen namen. Šlo se je za to, pojasniti cesarju, v čem se dunajska in peštanska vlada ne moreta sporazumeti in da se zopet omogoči osebno občevanje mej Körberjem in Szellom. Čuje se, da se bodo sedaj pogajanja mej vladama nadaljevala. Ako bi se Körber in Szell ne mogla porazumeti — kar je skoraj gotovo — pojdeta potem v Ischl, da izreče cesar končno besedo.

Trozveza — obnovljena. — Pred nekaj dnevi je bilo oficijalno razglašeno, da je trozveza — alijančna pogodba mej Avstrijo, Nemčijo in Italijo — podaljšana in da se je ta pogodba že podpisala. Nemški listi so radi tega udarili na veliki boben, ali to bobnanje ni napravilo nikakega utisa, zlasti ne v tistih dveh državah, proti katerima je trozveza naperjena, namreč v Rusiji in v Franciji. Ruski in francoski listi so bili soglasni v sodbi, da trozveza nima več tistega pomena, kakor ga je imela nekdaj. „Novoe Vremja“ je trozvezo celo označila kot kompleks kompromisov mej prizadetimi tremi monarhijami, kateri kompromisi pa ne zaslužijo več imena alijanca.

Deželni zbori, ki sedaj zborujejo, se bavijo doslej le bolj s svojimi deželnimi zadevami in se še niso lotili vprašanj večje politične važnosti.

Bolgarska. — Ni še gotovo, če se izpolni želja bolgarskega kneza, pridobiti si kraljevsko krono. Prvi korak k temu je vsekako storjen. Dasi stoji Bolgarska pod turško sucereniteto in je bolgarski knez vasal turškega sultana ter kot tak ne sme imeti svojih diplomatičnih zastopnikov pri drugih vladah, je Rusija privolila, da bo imela Bolgarska v Petrogradu svojega poslanika. To ni brez pomena glede želje Bolgarov, da postane njih država samostojno kraljestvo. Mej Rusijo in Bolgarsko je bila sedaj tudi sklenjena vojna konvencija. Po tej garantira Rusija Bolgarski obstanek in njen teritorij, ter ji pojde o slučaju nevarnosti s celo svojo armado na pomoč, nasprotno pa pojde Bolgarska s celo svojo armado na pomoč Rusiji, ako bi bila ta zapletena v kako vojno.

Francija. — Novo ministrstvo je začelo z veliko energijo izvrševati proti kongregacijam naperjeni zakon. Naravno je, da vlada vsled tega v vodilnih krogih katoliške cerkve velika nevolja, resnici na ljubo pa se mora priznati, da je na francoskem mej neredovniškimi duhovniki mnogo tacih, ki simpatizirajo z vlado.

Angleška. — Kralj Edvard je nevarno obolel. Bil je v smrtni nevarnosti, a operacija mu je otela življenje. Oficijalno se razglaša, da se mu je zdravje obrnilo na bolje in da okreva, a čujejo se tudi glasovi, da je to le navidezno in da kralju ni več pomoči. Vsled kraljeve bolezni se je moralo kronanje odložiti. Sedaj se razglaša, da se bo kronanje vršilo jeseni in sicer meseca oktobra, seveda če bo kralj zdrav. Po listih se kolportira „prorokovanje“, da kralj Edvard ne bo nikdar kronan . . .

Obrtnija.

Ameriška preobjestnost.

Severna Amerika čedalje bolj izteza roke po celem svetu. Pravzaprav se godi to pod drugim naslovom. V Evropi stoji German v podobi Nemca, v Ameriki pa v podobi Yankee-ja, ter si podajata roki v pangermansko zvezo, katera naj preplavi s svetovnim nadvladjem Ameriko in Evropo, dočim si hoče prisvojiti Anglija Afriko in Južno Azijo. Nameni, svet pangermaniti, niso več prazne sanje, marveč je resnica. Čujmo, kako se za to delo pripravlja Amerika, v kateri — zlasti vsled zveze z Nemčijo — čedalje bolj prevladuje nemški element.

Pierpont Morgan je ustvaril orjaško severoameriško železniško zvezo (trust) in za tem prekomorski kartel mej dvema severoameriškima, mej tremi angleškimi in dvema belgijskima parobrodnima družbama, katere je zastopal Pirrie.

V zvezo s tem severoameriškim in angleškim sindikatom ste stopili tudi obe nemški parobrodni družbi in sicer Hamburško-ameriška črta in severonemški Lloyd v Bremenu. Morganov prekomorski trust razpolaga s kapitalom od 816 milijonov kron in 377 parniki z 2,135.000 ton obtežja. Tem načinom

je prišel v roke Yankee-jem monopol v prekomorskem prevozu blaga in v osebnem prometu; severoameriški izvoz, v prvi vrsti kmetijski pridelki in izdelki industrije, se bodo izvažali v Evropo čez Angleško v početku za nekaj časa seveda po jako nizkih cenah. Pri tem treba vedeti, da odkladišče teh pridelkov in izdelkov ameriškega uvoza prvih deset let ne bode nobeno nemško pristanišče, ker Nemčija ostane vsled posebnega dogovora z Washingtonom za prvih deset let neoškodovana po ameriškem uvozu. — Yankeeji so torej kar na vrat na nos izvili prekomorski promet iz rok Angležev, kar jim je bilo dokaj lahko, ker razpolagajo z milijardami. In tako obvladuje severoameriški kapitalistiški trust parobrodni promet med Ameriko in Evropo, torej ves prekomorski promet. Oceanski orjaški trgovinski parobrodi bodo torej preplavljali z severoameriškimi pridelki in tako pobili vsaktero evropsko konkurenco. Iz severoatlantskega pomorskega prometa zeva torej v ponižne Evropejce beda in skrb. Nov pomorski zakon v severni Ameriki pa bode v kratkem še utrdil stališče onih zvezinih parobrodnih družb, ter gospodujočo ameriško trgovinsko brodovje obvaroval vsake konkurence. In tako bode peščica kapitalistov, ki so seveda milijarderji, uprizorila v svetovni politiki revolucijo, ki nima primere v zgodovini. No, Yankeejem na koncu vseh koncev pride na um, da bodo jeli konkurirati še s trgovci na — Marsu. Ta nakana ameriških milijarderjev si seveda hoče podjarmiti preko Anglije vso Evropo. Nemčiji bode, kakor rečeno, za prvih deset let prizanešeno po ameriških kobilicah in to kakor tudi rečeno po prizadevanju v Ameriki odločilnih krogih. Mej tem bodo ameriške kobilice objedle ostalo Evropo. Ko pa poteče ta desetletna doba, kaj potem? Ali podleže tudi Nemčija prekomorskim kobilicam? Ali se bode temveč že zgodaj dovolj zavarovala proti tej nesreči? In s čim? Morda s tem, da si z bagdadsko železnico otvori in izključno zagotovi tržišča v Anatoliji in Mezepotaniji z eno besedo v celem Vzhodu? Na to stran se Nemčija prizadeva in njeno mrzlično hlastenje razodeva, da si hoče v teh desetih letih še nabasati žepe v orijentu, zajedno pa okrepčati se na lastnem pragu. Ali — in to vedo v Nemčiji prav dobro — ameriški milijarderji treba le, da se ganejo, pa je tudi Turčija v njihovi oblasti. Za ameriškega milijarderja, ki vse riskira, a tudi vse doseže, ni zaprek. Razpor mej evropskimi silami nasproti severoameriškemu pritisku v Evropo in Azijo se utegne še maščevati. Ali Evropejci kaj razmišljajo o tem, kaj se pravi, iskati odjemalcev zunaj Evrope, dočim Amerikanci zasedejo evropske trge? To dejstvo naj bi odprlo Evropejcem oči, da bi spoznali, kam pripelje narode in države pretirano oboroženje, zanešeno iz Prusije po vsej Evropi! Francoske parobrodne družbe bodo padle kot prve žrtve orjaškega ameriškega trusta, vse druge pa bodo sledile. Američani bodo usipali v Evropo ne le živila, marveč vse industrijske izdelke na pol zastonj in bodo še, če treba, plačevali carino po vrhu; to ne moti ameriških milijarderjev, ki imajo denarja na kupe in katerim gre za to, da dobe ves svet v svojo trgovinsko oblast.

In trgovinske vojne še vkljub temu niso tako drage, kakor neprestano oboroževanje, iz katerega kujejo milijarde brezvestni liferantje pušk in kanonov. V Evropi se izdelujejo za drag denar v milijon in milijon izvodih, vlivajo se topovi, a Yankeeji si prisvajajo to Evropo igraje s svojo eksportno trgovino in to je vojna, ki je mnogo ceneja, pa tudi mnogo bolj krvava! Zgodovinski narodi Evrope so v resni nevarnosti, da jih ugonobi severoameriški štacunar s svojim vatlom in kilogramom. Moloh kapitalizma je močnejši nego moloh militarizma.

Kaj hoče nasproti temu storiti Evropo, ali kar nas Slovane bolje briga: Avstro-Ogrska, Rusija in Balkan? Bojkot ameriškemu uvozu bil bi najboljši odgovor na to preobjetnost. Toda žalostno in resnično! Kratkovidnost slovanska bode z veseljem posegla po sramotno cenem ameriškem blagu in to raje nego, da bi mislili Slovani na samoobrano, gospodarsko in politično! Pangermanska kultura, ki je odprla Ameriki pot v Evropo in povzročila v Evropi narodnostno zmešnjavo, da bi v isti žela svojo zrelo pšenico, nadeja se seveda, da v prej omenjenih desetih letih izvrši svojo nalogo mej nenemškimi narodi. Z okupacijo Male Azije in Mezopotamije se nemški trg itak izgubi za ruske pridelke. Nemci bodo polnili svoje kašče s svojim žitom, ako jim nekega jutra ne prekriža računa zviti Yankee. Industrijskih izdelkov v imenovanih slovanskih državah ne bode rešila pred ameriško konkurenco še tako visoka carina, — kam pa celo z žitom in drugimi kmetijskimi pridelki? Ali je mogoč uspešen boj v živilih mej ruskim in ameriškim trustom? Morda! Ako pa ustanovi Anglija prosto trgovino mej osrednjo državo in njenimi kolonijami tako, da bode izključila vsak tuji uvoz, ali se bode Rusija v tem slučaju hotela spuščati v boj z ameriškimi milijarderji, da bi tekmovala z njimi za — angleški trg? To bi bilo jako nevarno tudi z ozirom na to, ker mora Rusija v prvi vrsti skrbeti za svoj notranji razvoj in ne puščati svoje narodnogospodarske politike v nemar zaradi negotovih pridobitev zunaj svojih mej V istem položaju se nahajajo tudi balkanske države in Avstro-Ogrska, ki je potrebna jednako ojačenja na znotraj. In ta položaj je znan germanizatorjem v Berolinu, zato dvigajo ošabno glave, ker upajo v desetih letih izvršiti misijo germanizacije in tako zagotoviti svetovno nadvladje germanstvu. Proti vsemu temu je le še ena rešitev mogoča: carinska zveza mej Avstro-Ogrsko, Rusijo in balkanskimi državami.

---

*

Kmetijstvo.

Opazovanja pri streljanju zoper točo.

Čeprav se o streljanju zoper točo ne piše več toliko, kolikor se je v prejšnjih letih, naj nihče ne misli, da je vprašanje že popolnoma rešeno, ali pa da se učenjaki in merodajni krogi za to podjetje več ne zanimajo; nasprotno, še natančnejši poskusi in natančnejša opazovanja se vrše, in sicer pri nas in v drugih državah. Sklicujejo se strelni shodi, kjer se shajajo udeleženci iz vseh bližnjih in daljnih držav, in na lanski shod v Lionu na Francoskem je prišlo celo nekaj Amerikancev. Na teh shodih se to vprašanje razmotriva iz strogo učenjaškega in iz strokovnega stališča.

Tudi avstrijsko kmetijsko ministrstvo namerava prirediti letos tozadevno zborovanje, kamor bodo povabljeni zvedenci raznih dežel in držav.

Vidi se torej, da to vprašanje ni zaspalo, da pa tudi še ni zanesljivo rešeno, in zato opozarjamo vse občine ter strelce v naši deželi, naj nadaljujejo z opazovanjem neviht, kakor se je lansko leto pričelo, da bode mogoče čim prej priti do končnega zaključka.

Ker pa praktikom zadostuje, če zvedo, je li toča vkljub streljanju padala ali ne, naj strelci, kadar končajo lanske zaznamke, pričnejo z izpolnjevanjem naslednjih obrazcev:

Opazovanje o streljanju zoper točo v mesecu ..... 190.....

Dan	Dnevni čas (dop., pop. ali ponoči)	Ali se je streljalo pravočasno?	Ali so strelišča opremljena z nastavki?	Ali je padala toča?	Z dežjem ali suha?
nevihte					

Opomnja: Te zaznamke je poslati koncem strelne dobe, najkasneje pa do konca oktobra naravnost dež. odboru v Ljubljani.

V svrho enotnega postopanja dobi vsako strelišče po več takih zaznamkov. Želeti je torej, da merodajne osebe uplivajo na strelce, da se bodo ti zaznamki vestno izpolnjevali. Dosedaj so dežela, država in posamezne občine na Kranjskem žrtvovale že lepe vsote za napravo strelišč itd.; neobhodno potrebno je torej skupno postopanje, da se čim prej dožene, v koliko se je dosedaj v to svrho izdana glavnica koristno naložila.

Glede postopanja pri streljanju je c. kr. deželna vlada izdala v dogovoru z deželnim odborom kranjskim posebne predpise in varnostne naredbe, da se bodo morale vse občine in vsi strelci strogo po njih ravnati. Taki predpisi so se izdali v prvi vrsti zato, da se v bodoče preprečijo morebitne nesreče, ki se večinoma dogajajo vsled lahkomiselnosti posameznih strelcev.

Letošnje leto se nevihte zelo pogosto pojavljajo in je toča napravila ponekod, kjer ni strelnih naprav, oziroma kjer se iz kakega vzroka ni streljalo, prav občutno škodo. Vremenoslovci prerokujejo za vse poletje za razvoj trt prav neugodno vreme. Kar so dosedaj prerokovali, se je žal, uresničilo. Zato pa naj bodo vsi strelci previdni in naj ne zamude nevarnih trenutkov. Saj je vsakemu dobro znano, kakšno velikansko škodo napravi suha toča, čeprav le malo časa traja.

Pravilno in uspešno streljanje se more vršiti le tedaj, če je na strelišču vse v redu, posebno pa, če je preskrbljeno z dovoljno množino smodnika. Žal pa, da se ravno v tem oziru jako brezbrižno postopa. Že večkrat smo pisali in se je deželni odbor s posebno okrožnico obrnil do vseh županstev, pojasnjujoč sitnosti in težkoče pri naročbah in razpošiljatvah smodnika, a vkljub temu naročajo nekatere občine smodnik šele v zadnjem trenutku, ko je že ves pošel.

Fr. Gombač v „Kmetovalcu“.

Kmetijske raznoterosti.

Promet s trtami. Razglas c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 13. junija l. 1901., št. 12 614, da je dovoljen prosti promet z vinskimi trtami in z drugimi zarejevalci in prenašalci trtne uši med občinami I. vinogradskega ozemlja v vojvodini Kranjski in med nekaterimi v sosedne štajersko okuženo ozemlje privzetimi občinami, se glasi: Daje se na občno znanje, da je c. kr. namestništvo v Gradcu z razglasom z dne 20. februvarja l. 1902, št. 18 dež. zak. in ukaznika za Štajersko: *a)* krajne občine Tolsti vrh, Sv. Duh-Loče, Ziče v sodnem okraju Konjice; *b)* krajne občine Vrhov dol, Studenec, Bistrica pri Fali, Bistrica pri Limbušu, Gorica, Ježenica, Gornje Hočje, Spodnje Hočje, Račje, Recenjak, Kumen, Limbuš, Lobnica, Loka, Sv. Lorenc nad Mariborom, Sv. Marjeta na Dravskem polju, Morje, Pohorsko, Pekre, Pivola, Podova, Ranč, Ruše, Razvine, Radovina, Rdeči breg, Bohova, Činžat in Smolnik v sodnem okraju Maribor (desni breg Drave); *c)* krajno občino Mitteregg, v sodnem okraju Lipnica privzela v štajersko s trtno ušjo okuženo ozemlje, ki je bilo zaznamovano tcuradnimi razglasi z dne 30. junija l. 1898, dež. zak. št. 31, z dne 19. oktobra l. 1899, dež. zak. št. 25 in z dne 5. aprila l. 1901, dež. zak. št. 14. V sporazumu

z imenovanim c. kr. namestništvom se tedaj na podstavi § 6. ukaza c. kr poljedelskega ministrstva z dne 6. junija l. 1893, drž. zak. št. 100, dovoljuje prosti promet z vinskimi trtami z drugimi zarejevalci in prenašalci trtne uši med I vinogradskim ozemljem, zaznamovanem v tukajšnem razglasu z dne 17. novembra l. 1900, dež. zak. št. 26 in med zgoraj naštetimi krajnimi občinami vojvodine Štajerske. Izvažanje vinskih trt in drugih predmetov, ki so znani kot zarejevalci in prenašalci trtne uši iz okuženega ozemlja v kuge prosto ozemlje pa ni dovoljeno.

Poučni in zabavni del.

Zaupnik.

(Spisal E. K.)

Ivan Aleksejevič je zmešan. Nihče sicer ne trdi tega, ali zadnjič mi je sam priznal to čudno tajno. Bedasto je in jaz ne vem prav, kaj naj bi storil. Smilil bi mi se mož, da ni tudi to smešno.

Vrag vedi, ali so to sami slučaji, ali je res kakšna usoda — prijetno ni na noben način.

Povedal mi je vse. Govoril je z nekim čudnim humorjem, ki so ga zmožni samo ljudje ne povsem navadnega uma. Tarča pušicam svojega sarkazma je bil on sam.

Srebala sva črno kavo in Aleksejevič je začel:

— Ali si mi prijatelj? me je vprašal.

— K vragu! — njegovo vprašanje me je namreč res nekoliko osupnilo in v takih slučajih mu mora vedno vrag služiti — pa ne da bi se bil ukopal v kakšni sentimentalnosti?

— Ah, kaj sentimentalnosti! Človek govori tudi brez tega lahko v prijateljstvu. — Pa, vse eno. Meni je že preneumno. To komedijo mora kdo izvedeti, kdor si bodi. Ali me hočeš poslušati?

— Drage volje, če je komedija vredna tega. Bodi prijazen, pa mi povej najprej, ali je to kakšen pikanten brzojav, ki ste ga v uredništvu vrgli v koš, da ne pohujšate moraličnih čitateljev, ali je načrt kakšne moderne novele, ali —

— Nič. Sedaj ne govorim kot novinar. Besedo ima Ivan Aleksejevič, človek, nič druzega.

— Aoh! sem dejal, kakor bi mi bil angleški spleen odsinil v duhu. Ivan me menda ni slišal. In je izmed onih ljudij, ki vedno rajše molče, kakor da bi govorili; ali kadar se namenijo kakšno stvar povedati, tedaj jim nihče ne more zabraniti tega. In tako sem se moral udano pokoriti njegovi volji in mirno poslušati storijo.

* * *

Ivan Aleksejevič je novinar. Njegov oče je najprvo hotel, naj bi postal trgovec, ali Ivan ni imel za ta stan prav nobene sposobnosti. On bi bil gotovo vedno ceneje prodajal blago, nego ga je kupil. Po dveletnih brezuspešnih poskusih v tej koristni stroki so ga utaknili zopet v gimnazijo, kjer je bil v nekaterih predmetih vedno izvrsten, dočim je v drugih pri vsakem izpitu prišel na rob propada. Vender je nekako končal vseh osem razredov; po zrelostnem izpitu je pa prišel k pošti. Tri leta je pomagal odpravljati pametna in neumna pisma v svet, tedaj pa se mu je zazdelo to delo preveč dolgočasno. Bil je prepričan, da ga spravi enakomernost te službe prezgodaj v grob, in neki dan se je poslovil od svojih tovarišev in se ugnezdil v uredništvu „Vestnika“.

Sedaj je že dolgo tam. Piše politične članke, domače novice, literarične studije, gledališke kritike, deželnozborska poročila in še druge stvari. Imel že jako dober stil in ljudje so ga imeli radi. Ampak, tu je pravzaprav tičal zajec v grmu. Tako, kakor so ga imeli radi, mu ni bilo všeč. Nekdaj pač ni mnogo razmišljal o tem, ali sedaj se je začelo nekaj v njem upirati. Nekaj mu je bilo sicer nejasno, ali vse skupaj se mu je zdelo še neumno. Začel je premišljati.

Hm, kako je bilo že vse?

Enkrat je bil zaljubljen. Takrat je imel še jako čudne pojme v življenju . . .

Ha, ha, kako je to bedasto! — Takrat ni imel nobenih pojmov, ne o svetu, ne o življenju, ne o delu, ne o človeštvu, ne o politiki, s kratka, o ničemur. Takrat je bil enostavno mlad človek, živeč tja v en dan sprejemajoč življenje ter njegove razmere in pogoje tako kakor jih je ravno našel, kot nekaj pozitivnega, česar se ne razmišlja, ne razglaba, ne razodeva. A uživati je hotel. To mu je bilo prirojeno Instinkti so bili v njem tako močni, da so si podložili vse misli in želje, njegov razum se ni dal ločiti od njegovih naravnih nagonov in njegova volja je bila pravzaprav samo izvrševalna želja, ki so jih ustvarjala in porajala njegova čutila.

Takrat je bil Ivan Aleksejevič mlad in zdrav, — mož visoke rasti; širokih, obočenih prs, čvrstih udov in močnih mišic. Glavo z bujnimi temnoplavimi lasmi in svežim, cvetočim, pravilno lepim licem je nosil po konci, njegove modre sijajne oči so gledale naivno ponosno v svet, samo to ga je jezilo, da se pod njegovim nosom nikakor niso hoteli pokazati pravi brki, temveč samo par dlačic, katere je sicer neprenehoma gladil in nategoval, da bi jih mogel res toliko iztegniti, da bi vsaj nekoliko „imponirale“. Ivana Aleksejeviča je namreč veselilo, ako je njegova zunanjost ugajala ljudem. Ko je služil svoje prostovoljno leto pri vojakih, je bil skoro srečen, kadar mu je prinesel nove hlače, ozke, kakor jih sploh nosijo pri hrvatskih polkih, da so se izticala v njih njegova močna bedra. In vojaška suknja je morala biti kakor ulita nanj. A to ni bila gizdavost, — samo veselilo ga je.

Zdrav je bil in krepak, vrhu tega pa tudi nekoliko romantičen. Toda, njegova romantika je bila meglena, podobna tistim svetovnim meglam v vsemirju, iz katerih postanejo tekom dolgih, dolgih tisočletij

svetovni in svetovni sistem; megleno je bilo sploh vse na njem in v njem, samo njegovo zdravje, njegova mladeniška moč je bila jasna. In ta ga je naganjala, naj jo izrabi. Ali Ivan Aleksejevič je bil naiven in njegova duša je bila mehka; njegova moč je nosila vajeti, ter ni mogla zadivjati v divjem, neukročenem letu čez plan življenja, kjer je cvetelo toliko cvetek uživanja, da bi jih bil lahko kar trgal, trgal, trgal. Njegova volja je postala želja in se izražala samo kot hrepenenje, ki je razbujalo njegovo mehko dušo in žgalo njegovo toplo, zdravo kri.

Ivan Aleksejevič je mrl za ljubeznijo . . . Njegovi roki sta mirno ležali na mizi ali pa se igrali z listi kakšne knjige, s kakršno si bodi malenkostjo. Ali on je čutil, kako se krčno iztezati, kakor bi hoteli, hoteli objeti kak beli vrat, priviti kakšno toplo srce na mirna prsa, v katerih je pa vender čutil goreče grmade, valujoča morja in piš viharjev . . . Ah, ljubiti, ljubiti! . . .

To opojno hrepenenje, to mogočno teženje po nekem znanem neznanem, te slutnje polne želja in te želje polne slutenj so ga včasih tako premagale, da ni mogel ne misliti, ne delati. Tedaj je pohitel vun v Tuškanec, med drevje, na čisti, sveži zrak; ali ves vzduh se mu je zdel napojen, nasičen neke dražesti in nekega draženja, ki ga je opajalo, da se mu je vse vrtelo v glavi. Ivan Aleksejevič, ki ni mogel prej pogledati v ženski obraz, je sedaj poželjivo, kakor pod ulivom neke silne, divje, jake magične moči upiral svoje poglede vsakemu dekletu v oči in bilo mu je, kakor bi se tedaj oziral v njem strasti poln, drhčoč glas: Zakaj me ne ljubiš?

In Ivan Aleksejevič, ki se je včasih spuščal v filozofične pogovore, dobro vedoč, da ni v njem niti trohice filozofa, pa je tedaj z nekim komičnim prezirom vsega erotičnega in z dražestno nonšalanso zametaval vse občutke, češ ljubezen je nemožatost, je sedaj nevede zavrgel vse umovanje, živeč v samih čuvstvih in vse njegovo bitje ni bilo nič druzega, nego nepremagljivo hrepenenje po ljubezni.

Pa to so bile včasih hude ure, noči polne trpljenja.

Takrat je bil že poštni uradnik.

Neki dan je dobil dopis, glasom katerega je bil premeščen k poštnemu uradu v gornjem mestu. Celkoma je bil urad majhen in prav hitro se je seznanil z vsemi uradnimi tovariši. Med njimi je bilo tudi neko dekle, Ivana Bukšičeva, ki je službovala že drugo leto ob tisti priprosti mizi, na katero so ji skozi rešetko podajali rekomandovana in ekspresna pisma, ona pa jih je zapisovala v knjige in dajala ljudem recepise. Osemnajst let ji je bilo, ko je prišla v to dolgočasno sobo, ki je bila za njo skoro celi svet. Imela je staro mater, sicer pa nikogar. Njeni tovariši so bili sami starejši ljudje, vsi razven enega oženjeni. Ta pa, Gavra Ninkovič, se je zaljubil v njo; vsaj dejal ji je nekdaj, da jo ljubi, da ne more živeti brez nje in razne podobne besede, kakoršnih je Ivana mnogo čitala v raznih romanih. Ko ji je štirinajst dnij brez presledka zatrjeval svojo globoko ljubezen, mu je petnajsti dan verjela, a šestnajsti dan je bilo vse pri kraju. Kajti komaj mu je bila dejala, da bi ga morda tudi ona lahko ljubila, jo je že poprosil, naj ga ob večerni uri obišče in njej je bilo, kakor bi jo bil polil s kropom. Odvrnila se je vsa užaljena in od tistega časa je čutila v sebi nekaj zoprnega napram moškim sploh. In mislila je, da bo vedno tako ostalo.

Ta Ivana je bila včasih soseda Ivanu, v uradu. Tistemu Ivanu Aleksejeviču, ki je bil samo ljubezensko hrepenenje.

Ivana ni bila nenavadna krasotica, ali zalo dekle. Kostanjeve lase, rujave oči, okroglasto lice z nekoliko bolj podolgasto brado, malce zakrivljen nos, obrvi precej visoke, srednje velikosti. In v tistih rujavih očeh ji je svetil nekakšen ponos, ki ni bil ošabnost, ki pa se je vanj mešalo nekaj, čemur bi bilo težko reči, ali je bilo zaničevanje ali sovraštvo. Njena postava je bila vitka, ali udje so bili razmerno bujni. A Ivan jo je gledal skoro vsaki dan. In kmalu se je zaljubil vanjo. Neki večer je tekal kakor blazen po Savski cesti. Njegove misli so se kregale z njegovimi čuvstvi.

Nič ne pomaga, zaljubljen sem vanjo, zaljubljen čez ušesa.

Ali zakaj ravno vanjo? Če ni človek bedast, bedast, bedast! Ravno vanjo!

Ko je nekoč izjemoma razmišljal o ljubezni in ženitvi, si je bil v duhu komponiral ideal. Dotična ženska mora biti krasna, južen tip, črne oči, črne lase, visoka mora biti, zelo izobražena, na glasoviru mora znati igrati, elegantno se mora oblačiti in seveda bogata mora biti.

Ali je Ivana južen tip? Ali je zelo izobražena, bogata, ali igra glasovir? In vendar, in vendar je zaljubljen vanjo, da se kar boji za svoj razum. Zakaj ravno vanjo?

No, ta notranji prepir mu ni nič pomagal. Zgodilo se je, česar ne bi bil sam nikdar verjel. Ivan Aleksejevič je skoro obolel. Morda je bil celo resnično bolan. Gotovo je, da je često bledeval, da mu tek ni bil najboljši, da mu je bil pogled nestalen. In gotovo je tudi, da so bile to same posledice ljubezni.

A Ivan Aleksejevič je bil čuden človek. Često je bil z Ivano povsem sam v uradu, a da ni bilo tega, bi bil drugače lahko našel potrebne priložnosti. Ali kdo ve, je li čutil kakor Heine:

Verriet mein blasses Angesicht
dir nicht mein Liebeswehe?
Und willst du, dass der stolze Mund
das Bettelwort gestehe?

O, dieser Mund ist viel zu stolz
und kann nur küssen und scherzen:
er spreche vielleicht ein hönisches Wort,
während ich sterbe vor Schmerzen

ali je bilo kaj druzega v njem — s kratka, trpel je blazne muke in vender ni rekel Ivan besedice o svoji ljubezni.

Mlada uradnica ni sprva niti pazila na to, da je v uradu nov tovariš Za njo je bil njegov dohod istega pomena, kakor da bi bili postavili novo omaro v sobo. Ali videla je Ivana skoro vsaki dan, sedel ji je nasproti in včasih mu je morala pogledati v lice. Enkrat je opazila, da se je ta mož čudno spremenil. Videla je njegovo bolestno lice, otožni pogled, ki ga je zaman skušal zatajiti in včasih je čula, kakor bi tiho, tiho vzdihnil. Vprašala ga je, ali je bolan, on pa je kratko odgovoril: Ne!

Nehoté je začela razmišljati, kaj mu je in prikradla se ji je misel v glavo: Zaljubljen je. Tedaj je posmešno stisnila ustnice, češ: To so možki!

To je trajalo skoro dva tedna. Včasih je Ivana kradoma pogledala bolnika, iz same zvedavosti, kakor je sama sebi trdila in v njeno ponosno, sarkazma polno oko se je prikradlo nekaj milejšega.

— Saj ni čudo, da se mi smili. Revež trpi. Hm, kar mi je znano, se ne shaja z nobeno žensko. Menda ni svojemu idealu niti povedal, koliko trpi. To bi bilo že nekaj. Ponos — to bi mi ugajalo. Zakaj ni zaljubljen v mene? . . .

Glasno, rezko se je nasmejala, da se je sama prestrašila.

Kakšna neumna ideja je pa to?

Ivan Aleksejevič jo je nemo pogledal, kakor bi jo hotel vprašati, zakaj se smeje. (Dalje sledi.)

Novice.

— **Osebne vesti.** Deželnovladni inžener gosp Jaroslav Bloudek je imenovan višjim inženerjem Gosp Bloudek vodi regulacijo Save. — Železniški višji oficijal gosp. Josip Mazi v Ljubljani je imenovan inspektorjem. — Cand. mech. Pavel Kobler je napravil na dunajski tehniki inženerski izpit. — Imenovani so: profesor na mestni realki v Idriji g. Vladimir Herle in suplent na I. državni gimnaziji v Ljubljani gosp. Anton Jeršinovič za profesorja na drž. gimnaziji v Kranju in suplent na gimnaziji v Novem mestu gosp. A Škerlj profesorjem istotam. Premeščeni so profesorji gg. dr. Valentin Korun in dr. Fran Riedl iz Kranja v Ljubljano ter Josip Wester iz Novega mesta v Ljubljano. — Občinski svet ljubljanski je imenoval magistratnega koncept- nega praktikanta gosp. dr. Miljutina Zarnika magistratnim konceptnim pristavom — Začasni stavbni pristav deželne vlade, gosp Ivan Rezač je imenovan definitivnim pristavom. — Kneza Windischgraetza logar gosp. Fran Mellivaje dobil zlati zaslužni križec.

— **Promocija.** V torek, dne 24 m. m. bil je na češki Karlo Ferdinandovi univerzi v Pragi promoviran doktorjem prava gosp. Milan Gorišek iz Ruš na Pohorju.

— **Redek jubilej.** Okrajni šolski nadzornik v Črnomlju gosp. Anton Jeršinovic praznoval bode letos redek jubilej, namreč 40letnico, kar je učitelj in 25letnico, kar je šolski nadzornik. Velike zasluge gosp. nadzornika Jeršinovca za razvoj našega šolstva je pripoznal že presvetli cesar s tem, da mu je podelil zlati zaslužni križec.

— **Volitev v kranjsko zdravniško zbornico.** Ker je potekla triletna funkcijska doba sedanjega odbora, je vlada odredila novo volitev, ki se bo vršila dne 17. julija.

— **Protestni shod v Ljubljani.** Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke sklicuje na nedeljo, 6. julija velik shod narodno-naprednih somišljenikov v namen, da se odločno in slovesno protestira proti počenjanju katoliško-narodne stranke v kranjskem deželnem zboru. Shod se bo vršil v Sokolovi dvorani v „Narodnem domu" v Ljubljani. Govorili bodo poslanec Ivan Hribar, deželni odbornik Peter Grasselli, poslanec dr. Andrej Ferjančič, deželni odbornik dr. Ivan Tavčar in odvetnik dr. Karol Triller. Začetek ob 10. uri dopoludne.

— **Umetnost.** V zavetišču za slovensko umetnost, v gosp. Schwentnerjevi izložbi se nahaja že nekaj dni nad pol ducata oljnatih slik Ivana Groharja. Nad gosp. Groharjem ima človek posebno veselje, ker ima dve lastnosti, ki sta se pri njegovih slovenskih kolegih dosedaj le deloma udomačili: da je resno marljiv, in da očividno napreduje.

— **Nov ruski spis o Slovencih.** Gosp. A. N. Haruzin, ki je postal pred kratkim direktor v ministrstvu notranjil del, je izdal ravnokar jako zanimivo razpravo o kranjskem Krasu (Krajnskij kraž i ego čudesnyja javlenija).

— **Na slovenski c. kr. II. državni gimnaziji ljubljanski** (v Beethovnovih ulicah št. 6) se bo vršilo upisovanje v I. razred v nedeljo, dne 13. julija od 8. do 12. ure dopoludne. Zunajniki se vsprejemajo tudi na pismeno zglasilo, ako pošljejo ravnateljstvu do 13 julija svoj rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo in 6 kron 60 vin vsprejemnine. Vsprejemne izkušnje se prično v torek dne 15. julija, in sicer pismene dopoldne ob poldesetih, ustne popoldne ob treh.

— **Dekliško realno gimnazijo v Novem mestu** snujejo šolske sestre in novomeški prošt gosp. Elbert.

— **Prememba imena.** Ministrstvo notranjih del je porazumno s pravosodnim in finančnim ministrstvom dovolilo, da se občina Obrh v črnomaljskem političnem okraju odslej imenuje Dragatuš.

— **Konkurs** je napovedal znani restavrater na Bledu in v Opatiji gosp. Tirmann. Čujemo, da so posebno prizadete ljubljanske firme.

— **Štrajk v Škofji Loki.** 200 delavcev pri kamnolomu, kjer se pripravlja kamen za bohinjsko železnico, je začelo štrajkati.

— **V Kamniku** je bil te dni pokopan 87 let stari hlapec Tone Pernc, originalen tip, katerega je Ogrinec porabil za Pavleta v igri „V Ljubljano jo dajmo". Služil je skoro petdeset let pri gosp. Josipu Rodetu (pri Cenetu)

— **Volitve delegatov delojemalcev III. volilni okraj** v okrajno bolniško blagajno se vsled priziva krščanskih socijalistov zopet od strani mestnega magistrata razveljavljene. Vzrok je bil ta, ker ni bil volilni imenik pravilno sestavljen, ker so se izpustili opravičeni volilci in ker so se vpisali taki, ki niso bili opravičeni.

— **Cerkniško jezero** je bilo druga leta ob tem času že navadno suho, letos pa je vsled vednega deževja še vedno napolnjeno tako, da je jezerska gladina dokaj visoka. Vožnja po jezeru, ležečem v znožju mogočnega Javornika, je zelo prijetna in zabavna, zato se prirejajo vsako leto iz Cerknice tja izleti, kateri so občinstvu najbolj priljubljeni.

— **Kolesarji na jesenskih vojaških vajah.** Kdor izmed rezervistov domačega polka se želi udeležiti letošnjih vojaških vaj kot kolesar, javi naj se nemudoma pismeno pri

svoji pristojni politični oblasti (okrajnem glavarstvu) ali pa naravnost pri kadru pešpolka št. 17 v Ljubljani. — Dotičnik mora imeti svoje, popolnoma dobro kolo, ter dobi koncem vaj odškodnino 10 kron. V slučaju poškodovanja kolesa med rabo v službi izplača se posebna odškodnina, ki jo določi za to sestavljena komisija.

— **Učiteljske premembe na Štajerskem.** Nadučitelja sta postala gg. Ivan Tomažič od Sv. Miklavža pri Ormožu na šoli Stara cesta in Fran Černelc od Sv. Petra pod Sv. Gorami v Artičah. V pokoj je šel učitelj v Dobovi pri Brežicah gosp. Srečko Pivc.

— **Prvi ženski doktor na graški univerzi.** Te dni je bila promovirana gdč. Serafina Puchleitner iz Knittelfelda na graški univerzi doktorjem filozofije. V svoji doktorski disertaciji je razpravljala „Administrativno in judicijelno razdelitev Kranjske v francoskih časih". Doktorica je bila poprej ljudskošolska učiteljica ter je privatno absolvirala gimnazijo, potem pa študirala osem semestrov na graški univerzi zgodovino in geografijo.

— **Marenberžani proti lavatinskemu škofu.** Nemškonacionalni občinski zastop v Marenbergu je sklenil, da se ne udeleži sprejema škofa Napotnika ob priliki birmovanja, češ, da mora „varovati nemškemu narodu nemško zvestobo". To ima sedaj škof Napotnik za svoje nemškutarjenje.

— **Premiranje konj v Žalcu.** C. kr. družba za deželno konjerejo na Štajerskem napravi dne 30. julija v Žalcu premiranje konj, vsake vrste kobil za brejo in žrebet srednjetežkega, vožnjega plemena iz okrajev Gornjigrad, Slovenji Gradec, Vransko, Celje, Sevnica, Šoštanj in Konjice.

— **Deželni proračun Koroške** za tekoče leto izkazuje potrebščine 3.618.177 kron pokritja 635 028 kron, potemtakem primanjkljaja 2,980.507 kron. Potrebščine so narasle lani za 147.040 kron.

— **Kako se dela za »Lego Nazionale«.** Za poitalijančevanje Primorja je v Italiji vedno bolj praktično zanimajo. V vseh tramvajskih vozovih v Milanu so oklici, naj se nabira za „Lego Nazionale". Na dotičnem lepaku se vidi Rim v solncu, ki pošilja svoje žarke na Trst, Gorico, Istro in Dalmacijo.

— **Iz deželnega zbora istrskega.** Hrvatje in Slovenci so v istrskem deželnem zboru v manjšini ali v kuriji kmetskih poslancev imajo večino in bi torej iz te kurije spravili v deželni odbor svojega zastopnika. Lahi pa nečejo, da bi imeli Slovani svojega deželnega odbornika, in da bi to preprečili, nameravajo razveljati tri mandate hrvatsko-slovenskih poslancev. Pred leti so Lahi že storili tako in z uspehom. Tu se vidi, kaj se pravi, brutalno izkoriščati svojo moč. Altroche Ljubljana! Glede volitve odsekov so se med italijansko večino in slovensko-hrvatsko manjšino vršila pogajanja. Italijani so slovensko-hrvatski manjšini hoteli prepustiti v vsakem odseku jeden (!) mandat, a le pod naslednjimi pogoji: 1. Hrvati in Slovenci morajo v odseku govoriti italijanski, 2. vse predloge morajo spisati italijanski in 3. morajo tudi v zbornici govoriti italijanski o vseh stvareh, o katerih se je razpravljalo v odsekih. Slovenski in hrvatski poslanci so bili pripravljeni sprejeti prva dva pogoja, le tretji pogoj so odklonili. Vsled tega je italijanska večina volila v vse odseke samo Italijane in ni slovensko-hrvatski manjšini nobenega mandata dala.

— **Goriški deželni zbor** je v zadnji seji vzlic vsem spletkam klerikalcev odobril izvolitev dr. Treota deželnim poslancem.

— **Tržaški namestnik odstopi.** „Reichswehr" javlja iz avtoritativnega vira, da odstopi tržaški namestnik grof Goëss, in sicer iz ozirov na dogodbe meseca februvarja. Naslednik tržaškega namestnika postane najbrž dvorni svetnik Simonelli, ki je zadnje dni od sekcijskega svetnika postal ministerijalni svetnik. Čuje se, da je Simonelli hrvatskega jezika popolnoma zmožen.

— **Tržaški škof pri papežu.** Dunajska „Neue Freie Presse" javlja iz Rima: Papež je vsprejel novega škofa tržaškega monsignora Nagla v avdijenco. Avdijenca je trajala pol ure. Ko je papež škofa odslovil, podaril mu je zlat naprsni križ z udelanim žlahtnim kamenjem ter je rekel: „Ta križ bodi v jamstvo miru v Vaši občini, jaz želim iskreno, da se Vaša mirovna misija v Trstu posreči. Ne obupajte!"

— **Brezpogojno prvo mesto,** bodisi kot primesi zrnati kavi, bodisi kot nadomestilu zanjo, gre dandanes Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi. To pa zato, ker ima poleg drugih prednosti samo ona vonj in ukus zrnate kave, o čemer priča mnogo izrecil prvih avtoritet. Slavni profesor pl Pettenkofer se je izjavil: „Po svojem kavi podobnem okusu bistveno preseza vse druge kavine surogate". Drugi pravijo: „Jako intenzivno ima vonj in ukus žgane zrnate kave". „Njen vonj je posebno krepak, podoben kavi in čist". „V dokazni množini ima aromatske sestavine, kakršne ima tudi zrnata kava". „Mnogoteri poizkusi so soglasno izpričali, da jo je moči označiti kot izdelek, ki se zelo bliža zrnati kavi." „Po vsebini aromatskih snovi je Kathreinerjeva sladna kava v užitni vrednosti zelo podobna pravi kavi" itd., itd. Zato je umevno, ga prihaja ta kava čimdalje bolj priljubljena in da jo že v obče rabijo in udomačujejo kot tečno in zdravo rodbinsko kavo.

— **Umrl** je v Tinjah na Koroškem v starosti 94 let rodoljubni slovenski duhovnik prošt gosp Lovro Serajnik. Bodi mu zemljica lahka!

— **Mej premogarji.** V okolici Trbovelj imajo „knapi" čudno navado. Po noči te sreča tak premogar in ti reče popolnoma mirno: „Laufi!" Ti poslušaš in gledaš, zakaj bi moral teči. Drugič: „Laufi!" Ti gledaš še bolj zabito, kaj to pomeni in — že tretjič: „Laufi!" Zdaj pa nimaš časa, da bi gledal, kajti sedaj že poka po tebi, da bodeš sam od sebe pričel teči, kakor burja. Dne 18. maja je šel premogar Rok Pristovšek na Vevskem proti domu. Naenkrat skoči l. 1879. rojeni in v Št. Rupert spadajoči premogar Nace Gačnik izza plota in pravi: „Laufi!" Ker ni hotel teči z domačimi šegami neznani Rok, jo je dobil z nožem po grbi, da je dalje časa ležal in da ga še sedaj roka boli. — Ko so orožniki poizvedovali pri Gačniku radi tega napada, so našli pri njem dinamitno patrono, katero je preje enkrat iz tovarne ukradel in hladnokrvno v svoj kovček shranil. Ker je bila velika nevarnost, je bil tudi radi te stvari tožen in bode sedel za vse skupaj jedno leto v težki ječi ter se postil in trdo ležal enkrat na mesec. Roku bode pa plačal 100 kron za bolečine.

— **Smodnišnico je hotel raznesti z dinamitom** kočar Jos Pogoričnik v Hodižah na Koroškem. Smodnišnica je last trgovca Lovrenca Waldcherja. Orožniki so nevarnega človeka zaprli.

— **Uradni poneverjalec — oproščen.** Porotniki v Ljubnem so oprostili sodnega slugo J. Kargla, dasi je sam obstal poneverjenje uradnega denarja. Izrekli so namreč, da je storil zločin v nepremagljivem nagonu.

— **Samomor polkovnika.** Na Dunaju se je ustrelil dragonski polkovnik Gustav pl. Igalffy, ki je bil radi neke bolezni v glavi že dve leti na dopustu. Polkovnik Igalffy je šel v sredo v vojaško bolnišnico, da bi se z nekim zdravnikom posvetoval glede svoje bolezni. A še predno je govoril z zdravnikom, si je nastavil v čakalnici revolver na sence in se je ustrelil. Ko je prihitel zdravnik iz svoje sobe, je bil že mrtev.

— **Junaški čin zdravnika.** Pariški zdravnik Garnault si je dal vcepiti bacile neke tuberkulozne krave in pričakuje, da bo gotovo tudi sam obolel na tuberkulozi. Garnault hoče-

tako ovreči Kochovo teorijo, ki trdi, da človek ne more nalesti od živali tuberkuloze. Potem bo zdravnik seveda vse poskusil, da se zopet ozdravi.

— **Mati proti sinu.** V dunajskem Novem mestu so našli minoli četrtek bogato, večkratno hišno posestnico Terezijo Kohl mrtvo; obesila se je v svojem vrtu. Gospa Kohl se je tožarila s svojim lastnim sinom, a ker je pravdo izgubila, se je usmrtila.

— **Tragedija oficirja.** „Agramer Zeitung" poroča: Valasa Gyarmatersko sodišče je obsodilo maja meseca preteklega leta c. kr. stotnika Julija Kocha radi poneverjenja 800 kron na 2 leti težke ječe in je izgubil poleg tega stotnik še svojo šaržo. Nesrečnež je zaman zatrjeval, da denarja ni vzel, marveč da mu je izginil na neumeven način. Sedaj, ko je bil Koch že eno leto v ječi, se je izpovedala njegova žena nekemu duhovniku, da je ona vzela soprogu iz denarnice denar ter ga zase porabila. Duhovnik je svetoval ženi, naj se javi sodniji, kar je tudi res storila. Pri preiskavi je bil glavna priča nesrečni soprog. Žena je mnogo jokala in prosila, naj jo obsodijo, ter je grozila, da se sicer usmrti z obema otrokoma. Obsojena je bila res na 6 mesecev ječe, moža so pa izpustili.

— **Petleten deček pokopan z vojaškimi častmi.** V Mokerju pri Thornu je bil petletni sinček ondotne vdove Skenetzky povožen od voza, katerega je vodil nek poročnik 176. pešpolka. Deček je ostal mrtev pod vozom. Pogreba nesrečnega dečka se je udeležil ves častniški zbor pod vodstvom polkovnika in cela vojaška godba je igrala pred krsto.

— **Žena in krava.** Nekemu Rumunu je umrla žena, s katero je dolgo let srečno živel. Bil je nekaj časa žalosten, a jo je kmalu pozabil. Ne dolgo potem mu zboli krava, dobra molzna krava zboli in nazadnje tudi pogine. A sedaj je Rumunec žaloval, jokal, krave ni mogel pozabiti. Zato ga je pop nekega dne poklical k sebi in mu rekel: „Ali se ne sramuješ, ženo, ki ti je bila celo življenje dobra in pridna, si kmalu pozabil, a za kravo tarnaš in jadikuješ brez konca in kraja!" — Kako ne bi jokal in žaloval! Od smrti moje žene je prišlo že najmanj sedem ljudi ponujat svoje hčere ali sorodnice za ženo, ali misliš, da mi je le jeden ponudil kravo?

— **Zavarovalnica za jetične.** Iz Amerike se poroča: Novi Jork Life Insurance Comp. je zavarovala prvega jetičnega človeka nekega Hamanna, ki ga je ozdravil po svoji metodi dunajski dr. Heff. Če je to res?

— **Pogreb milijonarjev.** V Parizu umrli milijonar Gallien je zapustil francoski državi 10 milijonov frankov. V svoji oporoki je določil, da mora imeti pogreb petega razreda, to je pogreb, kakoršnega dobe najrevnejši. V leseni, neolepšani krsti so ga prenesli k večnemu počitku.

— **Dobrotnik posebne vrste** je grof angleški in lastnik rudnikov Fitzwilliam. Da bi svojim delavcem napravil veselje, nakupil je v londoskem predmestju Borough, skozi katero predmestje bode šla slavnostna kraljevska procesija, 1250 sedežev zanje. To ga je stalo samo 100.000 kron.

— **Samomor radi nahoda.** Nek Amerikanec je imel hud nahod in mučil ga je dolgo časa, zato se je ustrelil. Nahajal se je v toplicah na Genevškem jezeru v Švici in je bil zelo bogat. Na svoji pisalni mizi je pustil samomorilec pismo s sledečo vsebino: „Ker sem danes porabil že deseti robec, ne dvomim več, da imam vodeno glavo, ker kako bi bilo drugače mogoče, da iz glave izteče toliko vode. Ker pa nikakor nočem, da bi postala moja glava „bazen" za zlate ribice in nočem z vodeno glavo živeti, se raje ustrelim".

— **Preganjanje kristijanov v Kini.** Iz Pekinga dohaja poročilo, da se v pokrajini Seewan vedno bolj širi ustaja bokserjev. V kraju Čengtu so ustaši porušili cerkev in umorili 10 kristijanov.

— **Strašno linčanje.** Zamorec Dukley Morgan je v Lansingu v Texasu v Ameriki onečastil žensko Mac Kee. Črnec je sicer prišel v roke šerifu, ki ga je pa iz ječe peljal po železnici v Lansing, da bi ga onečastena ženska spoznala za zločinca. Ko pride vlak v Lansing, ga je čakala oborožena druhal, ki se je mahoma polastila zločinca. 200 mož z dvocevkami ga je spremljalo na kraj moritve. Morgan je priznal, da je zakrivil zločin. Najprej ga druhal priveže h kolu, a pusti mu roke in noge proste. Ogenj je že gorel. Potem mu izžgejo oči. Na to ga opečejo krog vratu in počasi po celem telesu. Revež je stokal in se zvijal ter milo prosil, na ga ustrele. Ljudje pa so stali jeden drugemu na ramah, da so bolje videli. Nazadnje so še poiskali ostanke in jih raztrosili.

Loterijske srečke.

V Lincu dne 28. junija t. l.: 18, 73, 86, 16, 58.
V Trstu dne 28. junija t. l.: 34, 42, 2, 51, 45.
V Pragi dne 2. julija t. l.: 38, 88, 18, 71, 41.

Tiskarna in kamenotiskarna

J. Blasnika nasledniki

v Ljubljani, Breg št. 12

izdeluje **vsa tiskarska dela v najkrajšem času** in po **jako nizkih cenah.**

Posebno se priporoča za tisek **knjig, brošur, diplomov, trgovskih pisem, računov, kuvertov, raznih tabelaričnih del** itd. itd.

Tiskarna je **z najnovejšimi črkami, okraski in stroji** preskrbljena ter zamore vsem zahtevam **popolnoma ustreči.**

13

Tržne cene.

V Ljubljani dne 4. julija 1902. Pšenica K 10·— h, rž K 7·— h, ječmen K 7·— h, oves K 8·— h, ajda K 6·50 h, proso K 6·— h, turšica K 6·30 h, leča K 12·— h, fižol K 7·— h Vse cene veljajo za 50 kilogramov.

Da se zamore ceni **bazarski** ali **tržni robi** v okom priti, me je ena največjih švicarskih tovarn za ure pooblastila tako dolgo, da je kaj zaloge, kot **reklamo**, žepne ure prav fino izdelane skoraj **zastonj** prodajati. (7—15)

K vsaki uri se dobi usnjati tok in novoizumljeno pomanjšalno zrcalo **zastonj.**

K vsaki uri se dobi usnjati tok in novoizumljeno pomanjšalno zrcalo **zastonj.**

gld. 2·10 nikelnasta anker-remont. žepna ura s posrebernjeno francosko verižico in tokom.

gld. 4·20 prava srebrna remont. ura s posrebrnjeno amor. žepno verižico in tokom.

gld. 4·70 prava srebrna remont. ura za dame s posrebrnjeno angleško verižico in tokom.

gld. 11·— prava 14karat zlata remont. žepna ura v lepi baržunasti škatulji in elegantno verižico.

Za vsako uro se jamči 3 leta.

Nepovoljne se zamenja ali denar nazaj pošlje, torej brez rizike. — Tem enaka naznanila so ponarejena. — Pošilja se proti gotovini ali po povzetju.

E. Holzer

tovarniška zaloga ur in zlatnine na debelo.

Založnik avstrijske c. kr. uradniške zveze itd.

Krakovo, Stradom 18.

Avstrijsko.

Ilustrovani ceniki zastonj in franko.

Agentje se sprejmejo.

Za bolne v želodcu!

Vsem tistim, kateri so se skozi prehlajenje ali preobilno jed, ali s težko prebavljivo, prevročo ali mrzlo jed ali neredno življenje, želodečno bolezen nakopali kakor: **želodečni katar, želodečni krč, želodečni bol, težko prebavanje ali želodečno zazližanje,** se jim tu dobro domače sredstvo priporoča, kateri izvrstni zdravilni učinek je vže mnogo let izkušenj. To je znano

prebavno in kričistilno sredstvo,

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je iz izborno zdravilnih zelišč z dobrim vinom pripravljeno ter vtrdi in poživi celi človeški prebavni organizem, brez da bi to kakšno čistilno sredstvo bilo. Zeliščno vino odstrani vsa motenja v krvi in čisti vse slabe snovi v krvi, ki bolezni provzročujejo, in deluje na prenovitev zdrave krvi.

Pri pravočasni rabljivosti tega zeliščnega vina, se vsaki želodečni bol kar v kali zatre. Zatorej bi se pred vsem drugim močnim in razjedljivim sredstvom. Ni le zdravju škodujejo, rabilo. Vsa znamenja kroničnega (zastarenega) želodečnega bola so: **glavobol, riganje, zgaga, napenjanje, slabosti z bljuvanjem,** katera vže po kratkem povživanju tega vina prenehajo.

Zabasanje in temu slabi nasledki, kot **tesnoba, kolika, srčno bitje, pomanjkanje spanja, naliv krvi v jetra, vranica** in **v čreva**, se skozi to zeliščno vino hitro in na lahek način odpravi, ker vse slabi snovi iz želodča in črev odstrani.

Suhi bledi obraz, pomanjkanje krvi, slabost, so znamenja slabega prebavanja, slabe krvi in bolnih jeter. Pri popolnem **slabem teku, razdražljive oslabelosti** in **slabem čutu**, kakor **vednem glavobolu** in **pomanjkanju spanja**, odmrjejo taki bolniki počasi pa gotovo. Zeliščno vino pa dá oslabelemu životu **novo moč.**

Zeliščno vino povzdigne tek, povspeši prebavljenje in reditev, ter preosnovi in pospeši in zboljšuje napravo krvi, poživi vzdražene živce in preskrbi bolniku nove moči in novo življenje. Mnogobrojna priznanja in pohvalna pisma potrjujejo vse to.

Zeliščno vino se dobiva v steklenicah po **1 gld. 50 kr.** in **2 gld.** v lekarnah v Ljubljani, Litiji, Kamniku, Škofji Loki, Kranju, Radovljici, Idriji. Tolminu, Trebnjem, Novem mestu, Ribnici, Kočevju, Metliki, Črnomlju, Postojini, Ajdovščini, Vipavi, Celju, Sežani, Trstu itd., kakor v vseh lekarnah v Avstro-Ogerskem. Tudi razpošiljajo 3 ali več steklenic po izvirnih cenah na vse kraje Avstro Ogerske

Proti ponarejanju se svari!

Zahteva naj se izrecno

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

Odgovorni urednik **Rajko Pirkovič.** — Tisk in založba **J. Blasnikovi nasledniki.**